

Nr 117.

Av herr **Thulin**, *angående inskränkning av rusdrycksförsäljningsbolagens antal.*

Vid såväl 1918 som 1919 års riksdagar har frågan om inskränkning i rusdrycksförsäljningsbolagens antal genom viss ändring av 17 § i förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker förehafts till behandling. Enär en redogörelse för i ämnet framställda förslag återfinnes i bevillningsutskottets betänkanden nr 50 vid 1918 års riksdag och nr 14 vid 1919 års riksdag, torde det ej vara erforderligt att här lämna någon särskild redogörelse för dessa förslag. Däremot torde det vara skäl att något beröra de huvudpunkter, som vid frågans avgörande från olika håll anförts.

I allmänhet har man ansett den ifrågavarande inskränkning i bolagens antal särskilt påkallad av hänsyn till att administrationskostnaderna bliva större samt administration och kontroll därå svårare, om det finnes ett stort antal mindre bolag, än om ett mindre antal stora bolag utöva försäljningsverksamhet. Riktigheten av denna uppfattning torde under det första året efter den nya försäljningsförordningens ikraftträdande hava i stor utsträckning bekräftats. De särskilt i Skåne bildade nya bolagen hava i ett stort antal fall visat sig föga skickade att handhava försäljningen i det syfte, som den nya förordningen avsett. Kontrollen å dessa bolags verksamhet har förorsakat ett betydande arbete för den kontrollerande myndigheten, utan att säkerhet kunnat vinnas för att de riktigt tillämpat försäljningsbestämmelserna. Rörelsens avkastning har jämväl varit så ringa, att det otvivelaktigt skulle hava varit större fördel för statsverket, om försäljningen handhafts av något större bolag såsom »filialförsäljning» enligt 18 § rusdrycksförsäljningsförordningen.

Gent emot en inskränkning av bolagens antal har särskilt anförts, att härigenom kommunernas fria beslutanderätt att inrätta rusdrycksförsäljning skulle inskränkas. Denna synpunkt har med stor kraft gjorts gällande

Bihang till riksdagens protokoll 1920. 3 saml. 49 häft. (Nr 117—118.)

från vissa håll inom riksdagen och torde få tillerkännas en viss betydelse. Då emellertid inrättandet av dylik försäljning icke nödvändigt torde behöva leda till att särskilda bolag bildas, synes en sådan anordning kunna vidtagas, att 18 § i rusdrycksförsäljningsförordningen vidgas därhän, att såväl utminu-
tering som utskänkning av rusdrycker i en kommun kan övertagas av i annan kommun bildat bolag. I likhet med vad som ifrågasattes i en av reservationerna till bevillningsutskottets betänkande vid 1919 års riksdag, torde därför en inskränkning i bolagens antal böra sammankopplas med rätt för kvarstående bolag, att anordna »filialförsäljning» — såväl utminu-
tering som utskänkning — i annan kommun än den, där bolaget utövar sin verksamhet, allt givetvis under förutsättning av vederbörande kommunal-
myndigheters samtycke och Kungl. Maj:ts befallningshavandes bifall.

På grund av vad sålunda anförts får jag vördsamt hemställa,

att riksdagen för sin del måtte antaga följande

Förslag

till

**förordning om ändrad lydelse av 17 § 5 mom. och 18 §
i förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning
av rusdrycker.**

Häri genom förordnas att 17 § 5 mom. och 18 § av förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker skola erhålla följande ändrade lydelse.

17 §.

5. Har ansökning blivit avstyrkt av stadsfullmäktige eller kommunalstämma inom den kommun, där försäljningen är avsedd att äga rum, må densamma ej bifallas. Rätt till detaljhandel må icke inom något län upplåtas till större antal bolag än som motsvarar ett bolag för varje påbörjat femtiotusental av länets folkmängd vid utgången av året före det, under vilket ansökan om dylik rätt senast bort ingivas, och i intet fall till flere bolag än som under år 1918 inom länet utövade rättigheter till detaljhandel med brännvin. Medgiver Konungens

befallningshavande upplåtande av rätt till detaljhandel, må försäljningsställes antal ej sättas högre än det av stadsfullmäktige eller kommunalstämman tillstyrkta. Konungens befallningshavande skall därjämte vid upplåtelsen föreskriva de inskränkningar med hänsyn till försäljningsställes förläggning och rörelsens bedrivande, som blivit av stadsfullmäktige eller kommunalstämman föreslagna, såvida beslutet om samma inskränkningar icke finnes stå i strid med allmän lag eller författning eller annorledes överskrida deras befogenhet, som fattat desamma.

18 §.

I kommun, där tillstånd till detaljhandel enligt 17 § ej meddelats, må rättighet till försäljning av rusdrycker kunna tilldelas inom annan kommun bildat bolag. Sådan rättighet må dock utövas endast om bolaget erhåller rätt till detaljhandel inom den kommun, där bolaget är bildat, och så länge sistnämnda rättighet är gällande.

Ansökan om rättighet, varom nu är fråga, skall göras inom den i 17 § omförmälda tid innan försäljningen är avsedd att taga sin början, och skall beträffande rättighetens upplåtande jämväl i övrigt lända till efterrättelse vad i 17 § stadgas.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1921.

Stockholm den 22 januari 1920.

Einar J:son Thulin.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DIVISION OF THE PHYSICAL SCIENCES
DEPARTMENT OF CHEMISTRY
5708 SOUTH CAMPUS DRIVE
CHICAGO, ILLINOIS 60637
TEL: 773-936-3700
FAX: 773-936-3701
WWW: WWW.CHEM.UCHICAGO.EDU